

ÄGGSTOCKSCANCER:

Fyra åtgärder som kan rädda liv

För World Ovarian Cancer Day (världsäggstockscancerdagen), under våren 2020, publicerades en rapport om samhällskostnaderna för äggstockscancer. Nätverket mot gynekologisk cancer, en patientförening som bland annat sprider kunskap, driver på om förbättringar och skapar debatt om gynekologiska cancersjukdomar, hade gett NordIQ Analytic i uppdrag att beräkna de samhällsekonomiska kostnaderna relaterade till äggstockscancer, utifrån bördan för hälso- och sjukvården, samt andra sektorer. Analyserna visade att år 2018 kostade äggstockscancer det svenska samhället minst 824 miljoner kronor.

Från Nätverket mot gynekologisk cancer vill vi nu se kraftfulla åtgärder för att minska dödligheten och samhällskostnaderna.

I Sverige diagnostiseras årligen ungefär 700 kvinnor med äggstockscancer, och 550 dör till följd av sjukdomen. Utöver mänskligt lidande för de drabbade och deras närstående finns nu en tydlig bild av hur stora kostnaderna faktiskt är för samhället. Från Nätverket mot gynekologisk cancer hoppas vi nu på större genomslagskraft och intresse från fler instanser.

Det är fyra viktiga åtgärder som vi vill se skulle minska samhällskostnader, mänskligt lidande och – viktigast av allt – kunna rädda många liv.

Det gäller:

- Mer forskning om tillförlitliga sätt att screena för äggstockscancer
  - Mer forskning för att hitta effektivare behandlingsmetoder
  - Snabbare introduktion av nya läkemedel
  - De nationella vårdprogrammen ska följas i hela landet
- Många kvinnor tror att äggstockscan-

cer kan upptäckas vid gynekologisk cellprovstagning, men det stämmer inte. I dagsläget finns det inget effektivt sätt att screena för äggstockscancer. Tidig upptäckt tillsammans med effektiv behandling är nyckeln till ökad överlevnad, därför vill vi från Nätverkets sida att forskning inom dessa områden prioriteras.

Efter våra uppvaktningar har Cancerfonden de senaste åren gjort strategiska satsningar på just äggstockscancer. Detta är otroligt positivt men mer måste ske – äggstockscancer är en av de dödligaste cancerformerna för kvinnor.

Enligt EFPIA Patient W.A.I.T. Indicator Survey (2019) tar det, efter ett godkännande på Europainivå (EMA), i medeltal nästan sex gånger så lång tid att godkänna ett läkemedel inom onkologi i Sverige än i Tyskland (203 dagar jämfört med 35). Nätverket mot gynekologisk cancer arbetar tillsammans med andra patientföreningar för att snabba på denna process och därmed säkerställa att cancerpatienter i Sverige på sikt snabbare ska få tillgång till nya läkemedel.

För att säkerställa att alla äggstockscancerpatienter bedöms och opereras av kompetenta specialister, har beslut fattats om att behandlingen ska koncentreras till ett sjukhus per region, så kallad nivåstrukturering. Dessvärre har nivåstruktureringen inte implementerats i alla regioner, vilket förutom ojämlig vård, försvårar utbildningen av nya tumörspecialister och ger sämre förutsättningar för kliniska studier.

Det finns nationella vårdprogram för äggstockscancer, men i dagsläget är det inte obligatoriskt att följa dessa, vilket skapar en ojämlig vård och leder till att omhändertagandet varierar över landet. Nätverket mot gynekologisk cancer genomför just nu en regional inventering för att se var avsteg görs och driver på för att göra de nationella vårdprogrammen obligatoriska, så att alla kvinnor får tillgång till den bästa vården oavsett var i landet de bor.

Nu är det dags för fler samhällsinstanter att agera. Vi vill se mer forskning, snabbare introduktion av nya läkemedel och att de nationella vårdprogrammen följs över hela landet. Då kan liv räddas.

BARBRO SJÖLANDER,
ORDFÖRANDE I NÄTVERKET MOT
GYNEKOLOGISK CANCER

